

7. "On the Protection of Individuals Involved in Criminal Proceedings" Law of Ukraine on 23 December 1993 № 3782-XII, *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 1994, no. 11, art. 153, available at : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>
8. "On the State Protection of Workers of Courts and Law Enforcement Authorities" : Law of Ukraine on 23 December 1993 № 3781-XII, *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 1994, no. 11, art. 50, available at : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>
9. Shynkarenko, I.R. and Volkov, O.O. (2001), "Problems of operational-analytical search of evidences of the organized crime", *Visnyk LvDUVS*, no. 1, pp. 57-65.
10. Zubenko, V.V. (2004), "Crime-prevention operations proceedings as a need of contemporaneity", *Visnyk LAVS*, Special issue, no. 2, part. 1 : *Metodolohichni problemy teorii i praktyky operatyvno-rozshukovoyi diyalnosti v suchasnykh umovakh* [Methodological problems of theory and practice of operational-search activity under modern conditions], pp. 53-60.

УДК 343.985 343.542.1-053.2 (477)

ОБСТАВИНИ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ УСТАНОВЛЕННЮ В РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ДИТЯЧОЮ ПОРНОГРАФІЄЮ

Паляничко Д.Г., к.ю.н., адвокат, доцент

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
вул. Фонтанська дорога, 23, м. Одеса, Україна
advokat@законовед.com.ua*

У статті розкрито поняття й сутність обставин, що підлягають установленню в розслідуванні злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією; висвітлено їх теоретичне та практичне значення, розкрито зміст і структуру; досліджено співвідношення обставин, що підлягають установленню, з обставинами, які підлягають доказуванню, визначено межі й зміст останніх; розглянуто місце та роль обставин, що підлягають установленню під час розслідування злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією.

Ключові слова: обставини, що підлягають установленню, предмет доказування, дитяча порнографія, подія злочину, неповнолітні, діти, предмети порнографічного характеру, порнографічна продукція.

ОБСТОЯТЕЛЬСТВА, ПОДЛЕЖАЩИЕ УСТАНОВЛЕНИЮ В РАССЛЕДОВАНИИ ПРЕСТУПЛЕНИЙ, СВЯЗАННЫХ С ДЕТСКОЙ ПОРНОГРАФИЕЙ

Паляничко Д.Г.

*Национальный университет «Одесская юридическая академия»,
ул. Фонтанская дорога, 23, г. Одесса, Украина
advokat@законовед.com.ua*

В статье раскрыты понятие и сущность обстоятельств, подлежащих установленю в расследовании преступлений, связанных с детской порнографией; освещено их теоретическое и практическое значение, раскрыты содержание и структура; исследовано соотношение обстоятельств, подлежащих установленю, с обстоятельствами, подлежащими доказыванию, определены границы и содержание последних; рассмотрены место и роль обстоятельств, подлежащих установленю при расследовании преступлений, связанных с детской порнографией.

Ключевые слова: обстоятельства, подлежащие установленю, предмет доказывания, детская порнография, событие преступления, несовершеннолетние, дети, предметы порнографического характера, порнографическая продукция.

INVESTIGATIONS OF CRIMES RELATED TO CHILD PORNOGRAPHY: CIRCUMSTANCES TO BE ESTABLISHED

Palianychko D.G.

*National university "Odessa law academy", str. Fontanska Road, 23, Odessa, Ukraine
advokat@zakonoved.com.ua*

The scientific paper highlights issues of public danger of child pornography, its negative effects and extent of spread. The essence of circumstances to be established as one of the main components of the process of investigation of criminal proceedings related to child pornography; highlights their theoretical and practical importance.

Investigated the concept of circumstances to be established, disclosed their content, scope and correlation to the circumstances to be proved. Defined the essence of the subject of evidence, examined its significance and place in the investigation of criminal proceedings.

The paper considers the structure of circumstances to be established in the investigation of crimes related to child pornography. Uncovered the content of the circumstances related to the investigated category of crimes, reviewed its constituent elements, namely: fact of a crime, the manner and conditions. In turn, the article discusses in more detail the components of each of these elements that have their internal structure and include some circumstances to be installed.

Thus, under way of committing crimes related to child pornography defined circumstances that are set during the creation, production and distribution of items of child pornography. Circumstances to be established under the conditions crimes related to child pornography characteristics depend on time, place, terms of commission of the investigated crimes category, the presence of persons and their participation and selected behaviours position etc. that is also highlighted in the work. Separately the paper considers the nature circumstances relating to complex subject of crimes involving child pornography, which consists of sexual integrity of children (juvenile and minors), and direct subjects of child pornography. The classification of latest outlines their features and characteristics. Investigated circumstances surrounding the person of the offender, defined its characteristics, biological and psychological quality and social relationships.

The features and contents of the circumstances to be established in the crime by a group of people examined the mechanism of their activities, the role of each and identified the importance of establishing of all these circumstances to address issues related to criminal responsibility, the right qualifications, infliction of punishment, release from criminal liability and/or punishment to identify the causes and conditions that facilitate the commission of crimes of the investigated categories and more. Highlighted the circumstances relating to the consequences of crimes involving child pornography, which have both material (physical) and psychological manifestations.

Key words: circumstances to be established, circumstance in proof, child pornography, criminal event, juvenile, children, objects of a pornographic nature, pornographic production, distribution, producing.

Швидкий розвиток інформаційних технологій, які посідають вагоме місце в існуванні кожної людини, має не лише позитивні результати, включаючи пізнання навколишнього світу й розширення комунікативних можливостей, а й уносять у буденність суспільства негативні явища, одне з яких є дитяча порнографія. Дитяче порно заповнило сучасний світ, ним просякнуті реклама, мода, фільми, музика, телебачення, відеоігри тощо, його можна переглядати на смартфонах, мобільних пристроях, веб-сайтах, у фотосервісних порталах соціальних мереж, що не лише спотворено і збочено впливає на сприйняття сексуальних взаємин між людьми, а й особливо небезпечним його проявом є втягнення до злочинних діянь неповнолітніх і малолітніх, які стають не тільки знаряддям злочину, а й об'єктом розбещення, наруги, насильства та сексуальної експлуатації з боку злочинців, що робить цю тему дослідження особливо актуальною.

Проведений аналіз останніх досліджень і публікацій в Україні свідчить про недостатній рівень вивчення питань розслідування злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією, оскільки більшість наукових праць як вітчизняних, так і зарубіжних авторів, таких як С.В. Хільченко, А.В. Старушкевич, І.Г. Сугаков, О.Є. Хабаров, С.О. Кондранін та ін., є роботами, де висвітлені лише окремі аспекти розслідування цієї категорії злочинів і які потребують перегляду з урахуванням інноваційного стану розвитку інформаційних технологій, тотальних змін не лише в масштабах поширення продукції дитячої

порнографічної, а й характеру порнографічних матеріалів, механізмів їх створення, виготовлення, поширення, що тягне за собою необхідність розвитку та вдосконалення тактико-криміналістичних засобів і прийомів розслідування злочинів досліджуваної категорії.

Метою статті є дослідження обставин, що підлягають установленню під час розслідування злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією, визначення їх змісту й значення з метою підвищення ефективності та оптимізації їх розслідування.

Коло обставин, які підлягають доказуванню, кримінальний процесуальний закон визначає як предмет доказування [1, с. 131], який у загальному вигляді визначений у ст.91 Кримінального процесуального кодексу України [2].

У методиці розслідування злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією, вказано обставини, обумовлено кінцеві завдання розслідування, направленість слідчих версій, постановку проміжних завдань розслідування на його різних етапах і в різних слідчих ситуаціях, без чого не можуть бути вирішені завдання кримінального судочинства [3, с. 304]. Крім цього, методика розслідування цього виду злочинів відображає й допоміжні обставини, типові для досліджуваної категорії злочинів, за допомогою яких установлюється також і предмет доказування, що в кінцевому підсумку дає змогу повно та правильно встановити сутність розслідуваної події й дати їй відповідну правову оцінку.

У рамках злочинної діяльності, пов'язаної з дитячою порнографією, можна виділити обставини, що стосуються такого: 1) події як процесу діяльності, наповненого певним змістом і здійсненого в певних умовах; 2) суб'єкта злочину; 3) об'єкта злочинних дій: потерпілого та предметів дитячої порнографії; 4) наслідків злочинних дій [4, с. 252].

1. Обставини, пов'язані з подією злочину.

1.1. Факт існування події злочину, пов'язаного з дитячою порнографією. Розслідування досліджуваних злочинів розпочинається при виявленні ознак, що вказують на наявність події цього злочину, які містяться в заявах громадян, посадових осіб підприємств, повідомлень із медичних установ, рапортах тощо. Такі ознаки можуть підтверджуватися й певними фактами: наявністю тілесних ушкоджень у дитини; виявленням предметів дитячої порнографії, місць їх створення; виявленням осіб, що поширюють чи виготовляють цю продукцію, тощо.

Незважаючи на ознаки злочину, пов'язаного з дитячою порнографією, кримінально-релевантна подія може бути відсутня у зв'язку з таким: а) помилкою заявника; в) інсценуванням злочину; г) неправильним тлумаченням, розумінням того, що сталося; фактичною або юридичною помилкою слідства.

1.2. Спосіб здійснення злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією, являє собою комплекс або окрему стадію (етап) виконаних у певній послідовності дій, що спрямовані на досягнення злочинного результату. Точне встановлення характеру і змісту дій під час скоєння злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією, в багатьох моментах характеризує особу злочинця, їх кількість, визначає етап і механізм здійснення кримінального правопорушення, а також відіграє важливу роль для правильної кваліфікації злочинних діянь тощо.

Створення предметів дитячої порнографії – це створенням таких творів заново, як у випадку їх авторського створення, за допомогою проведення сексуальних дій різного характеру щодо дітей і фіксації цих порнографічних сцен на матеріальні носії, а саме: фото, відео, створення зарисовок і малюнків з натури, а також on-line трансляція за допомогою мережі Інтернет тощо. Крім цього, залучення дітей до створення предметів дитячої порнографії часто здійснюється за допомогою примусу, що виражається в застосуванні різних способів психологічного та фізичного насильства [5, с. 78-81].

Виготовлення предметів дитячої порнографії – це технічне створення таких предметів шляхом їх монтажу, малювання, обробки, запису, створення макетів, розроблення комп'ютерних ігор чи програм, їх копіювання тощо.

Поширення предметів дитячої порнографії включає такі способи: ввезення предметів дитячої порнографії в Україну, має місце в разі фактичного переміщення зазначених товарів через державний або митний кордони України; перевезення або інше переміщення зазначених предметів означає їх відправлення з одного місця в інше в межах України в разі використання для цього будь-якого виду транспорту, а інше переміщення буде у випадках пересилання їх поштою, передачі в певне місце через знайомих тощо; збут (реалізація) виготовленої продукції дитячої порнографії означає платне чи безоплатне їх відчуження (частіше це продаж, обмін, дарування), за своїм змістом він є різновидом розповсюдження; розповсюдження предметів дитячої порнографії – демонстрація їхнього змісту чи фізична передача для використання, перегляду, тиражування, в результаті чого вони стають доступними іншим особам. Одним зі способів здійснення злочинів цієї категорії є зберігання, зокрема володіння такими творами або предметами, знаходження їх у винного, у його помешканні, в автомашині, у схованці чи в інших вибраних місцях з подальшою метою їх збуту або розповсюдження.

1.3. Час, місце та інші умови вчинення злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією.

1.3.1. Необхідно встановити час скоєння всіх етапів діяльності злочинів цієї категорії, особи або конкретної групи. Кожен етап злочину, від його підготовки до приховування, має власний проміжок часу, тому вимоги до його встановлення детерміновані масштабами вчинення злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією, які, у свою чергу, зумовлені такими факторами, як обсяг порнопродукції, механізм її створення, виготовлення та поширення, розмір злочинного доходу, кількість залучених осіб тощо. При поширенні предметів дитячої порнографії по злочинних каналах доказуванню підлягає час учинення всіх епізодів злочинної діяльності, що включає в себе послідовні цикли створення, виготовлення, перевезення, зберігання і збуту. Ураховуючи те, що злочини, пов'язані з дитячою порнографією, переважно здійснюються на масштабному злочинному рівні, то часто механізм їх реалізації відбувається злочинними організаціями, організованими злочинними групами, в тому числі й транснаціональними, тому встановленню підлягає час учинення не тільки кожного епізоду злочину, а й дій кожного з учасників.

1.3.2. Наступний елемент події злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією, що підлягає доведенню, є місце вчинення кожного епізоду злочинних дій, під яким розуміється частина простору, в межах якого було вчинено дії, що утворюють об'єктивну сторону складу злочину. Під час установа місць поширення предметів дитячої порнографії по стійких злочинних каналах підлягає встановленню весь маршрут руху предметів дитячої порнографії, який включає в себе місця створення, виготовлення, напрямок переміщення предметів дитячої порнографії, місця їх поширення та зберігання. Потрібно з'ясувати, на території яких держав (областей, міст тощо) здійснювалася ця злочинна діяльність, у якому конкретному місці виконувалися дії з підготовки, вчинення та приховування окремих складових злочину.

1.3.3. До інших умов обстановки злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією, що підлягають з'ясуванню, варто зарахувати таке:

- умови видимості й чутності на місці злочину;
- присутність осіб, які не брали безпосередньої участі в розслідуваній події (пасивна група свідків-очевидців);
- участь осіб, присутніх на місці злочину, в захисті потерпілого, у затриманні злочинців тощо (активна група свідків-очевидців);

- поведінка потерпілого;
- умови, що сприяли й перешкождали досягненню злочинної мети [6, с. 220-221].

2. Обставини, пов'язані з об'єктом злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією, складаються з комплексного предмета злочинного посягання, оскільки він поєднує в собі статеву недоторканність неповнолітніх і малолітніх осіб – дітей [7, с. 29-31], а також безпосередньо предмети дитячої порнографії.

2.1. Предметом злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією, є продукція дитячої порнографії. До останньої належать порнографічні тексти, фотовироби, зображення, вироби, знаряддя, сувеніри та побутові предмети, кіно- й відеопродукція, звукозаписи та порнографічні комбіновані вироби і збірки матеріалів. Так, в обов'язковому порядку підлягає встановленню найменування цієї продукції, її упакування, кількість, призначення, стан (готова продукція, напівфабрикат; нова, така, що була в користуванні, тощо), ціна тощо.

Матеріали і предмети з порнографічними зображеннями неповнолітніх виступають як необхідна ознака складу злочину, будучи одночасно однією з головних обставин, що підлягає доказуванню. Визначальним також тут є встановлення факту, чи є знайдені об'єкти порнографічними, чи зображені на них завідомо неповнолітні, тобто особи, які не досягли 18-річного віку. Кваліфікуючою ознакою цього складу злочину є зображення на порнографічних предметах осіб, що не досягли 14-річного віку.

2.2. Особа потерпілого вимагає встановлення анкетних даних жертв злочину (прізвище, ім'я по батькові, рік народження, місце проживання, навчання й інші демографічні дані); їх кількості; ставлення до розслідуваної події; відносин зі злочинцем (родинні, побутові, виникли у зв'язку з навчанням, відсутність таких; прямі або опосередковані); відносин і зв'язків потерпілих між собою (брати, сестри, сусіди, друзі, разом відвідують навчальні заклади тощо); умов життя потерпілих; визначити мотиви та ступінь бажання брати участь у злочинній діяльності; можливість усвідомлення й розуміння своїх дій; ступінь волевиявлення, наявність і вид психологічного чи фізичного примусу тощо [8, с. 190].

3. Обставини, пов'язані з особою підозрюваного, переважно характеризують особистість злочинців, при цьому до них належать як біологічно-психологічні якості особи (стать, вік, фізичні та психічні властивості), так і соціальні зв'язки. Важливу роль відіграють відомості, що визначають індивідуальні риси особистості злочинця, його фізичний і психічний стан, наявність сексуальних відхилень, ознаки та властивості біологічного характеру: зріст, статура, наявність особливих прикмет зовнішності, жестикуляція, міміка, голос і мовлення; анатомічні дефекти, наявність хронічних фізичних і психічних захворювань; особливості характеру й емоційної сфери. Під час розслідування злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією, необхідно встановити таке: чи скоював раніше підозрюваний злочини, які та коли; чи притягався до кримінальної відповідальності; чи відбував покарання тощо [9, с. 739-841].

Установлення названих даних дає змогу вирішувати питання, пов'язані з ідентифікацією особи злочинця, виявити й пояснити зв'язок між характеристиками його особи та іншими обставинами злочину, його досвідом, проаналізувати і співвіднести з даними про злочинців за раніше вчинені та нерозкриті подібні або тотожні злочини.

Учинення злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією, може відбуватися тільки з прямим умислом, і їх більшість учиняється з корисливим мотивом. Про мету збуту й розповсюдження предметів дитячої порнографії можуть свідчити як наявність відповідної домовленості з набувачами (споживачами), так й інші обставини справи: створення, виготовлення, зберігання матеріалів і предметів дитячої порнографії особою, яка ними не користується та не цікавиться, значна їх кількість, зручне для поширення упакування товарів дитячого порнографії з елементами маскуваності; неодноразові операції з предметами дитячої порнографії; стійкі зв'язки з більш «дрібними» розповсюджувачами; значна вартість

продукції дитячої порнографії на чорному ринку; джерела доходів винного та інші обставини, які завжди повинні бути оцінені в їх сукупності.

3.1. До обставин, що належать до злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією, вчинених групою осіб (злочинна організація; організована злочинна група; окремі групи злочинців, пов'язаних із дитячою порнографією), зараховують інформацію щодо такого: всіх осіб, причетних до здійснення злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією; форми їх співучасті; ролі кожного з учасників організованої групи під час підготовки, здійснення та приховування злочину. Також установленню підлягає кількість і персональний склад злочинного угруповання, з моменту його створення й до моменту викриття; особи, котрі очолюють організовану групу загалом і під час учинення окремих злочинів; кількість скоєних нею злочинів, окремих епізодів злочинної діяльності; структура злочинного угруповання, функції його учасників; хто з членів організованої групи брав участь у кожному з епізодів злочинної діяльності й у якій ролі; збільшувалась кількість осіб у злочинному угрупованні за період своєї злочинної діяльності новими учасниками, з якого кола осіб; чи змінювалось спрямування злочинних дій організованої злочинної групи, якого характеру були зміни і як саме; ступінь організованості [10, с. 41]. У процесі розслідування злочинної діяльності, яка здійснюється протягом тривалого часу, необхідно вивчити характер, інтенсивність кожного члена групи, їх рольову й функціональну трансформацію, життєві зміни тощо.

Зазначені обставини не тільки прояснюють механізм злочинної діяльності, а й істотно впливають на оцінку ступеня вини кожного з учасників злочину, що має важливе значення для вирішення питань, пов'язаних із притягненням винних до кримінальної відповідальності, правильною кваліфікацією, виявленням причин і умов, що сприяли вчиненню злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією, тощо.

4. До обставин, що належать до наслідків злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією, варто зарахувати такі: ступінь здійснення злочину, пов'язаного з дитячою порнографією (замах, часткове досягнення поставленої мети, повне досягнення планованого результату, одержання результату більшого, ніж передбачалося); психологічні, емоційні травми, фізичні ушкодження, їх характер, тяжкість і розмір шкоди, спричиненні потерпілій дитині під час процесу створення предметів дитячої порнографії; предмети, сліди та обстановка, що доводять факт створення, виготовлення продукції дитячої порнографії (вироби, що були застосовані під час здійснення статевих дій, розбещення тощо); допоміжні матеріали для створення інтер'єру; технічне обладнання, що використовувалось з метою фіксації порнографічних сцен на матеріальні носії; порнографічні предмети, що були використані як оригінали; обладнання, за допомогою якого проводилося виготовлення предметів дитячої порнографії; матеріали, використані для виготовлення порнографічних предметів; предмети зі слідами, які утворилися в процесі створення та виготовлення; література й записи, що містять відомості, потрібні для виготовлення чи мають інший стосунок до розслідуваного злочину, тощо; предмети, які доводять факт поширення продукції дитячої порнографії (великі партії вже виготовленої продукції дитячої порнографії; зручне для поширення упакування товарів дитячої порнографії з елементами маскування); неодноразові операції з предметами дитячої порнографії; стійкі зв'язки з більш «дрібними» розповсюджувачами [11, с. 51]; значна вартість продукції дитячої порнографії на чорному ринку; джерела доходів злочинців; порядок розподілу злочинних доходів; на які цілі були витрачені кошти, добуті злочинним шляхом; сумарний збиток при здійсненні злочинної діяльності, пов'язаної з дитячою порнографією; наявність причинового зв'язку між діями злочинця (злочинців) і настанням шкідливих наслідків від учиненого.

Отже, визначення обставин, що підлягають установленню під час розслідування злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією, дає змогу встановити наявність у розслідуваній події ознак і складів злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією; здійснити їх правильну кваліфікацію; визначити пом'якшуючі та обтяжуючі відповідальність ознаки, а в кінцевому

підсумку вирішити завдання з повного, всебічного й об'єктивного дослідження обставин справи, викриття винних осіб і швидкого й повного розкриття злочинів досліджуваної категорії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кримінальний процес України : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. закл. освіти / [Ю.М. Грошевий та ін.]; ред. : Ю.М. Грошевий, В.М. Хотенець ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого, АПрН України. – Х. : Право, 2000. – 296 с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI [Електронний ресурс] // Офіційний Інтернет-портал Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Уголовно-процессуальный кодекс Украины : науч.-практ. коммент. / [Ю.П. Аленин, Е.Н. Гидулянова, В.В. Тищенко и др.]; под ред. Ю.П. Аленина, В.Т. Маляренко ; Верховный Суд Украины, ОНЮА. – Х. : Одиссей, 2003. – 960 с.
4. Паляничко Д.Г. Обставини, що підлягають доказуванню при розслідуванні злочинів, пов'язаних з дитячою порнографією / Д.Г. Паляничко // Перші всеукраїнські наукові читання з кримінальної юстиції пам'яті професора В.П. Колмакова : зб. наук. робіт, 16-17 квітня 2010р. – О. : Фенікс, 2010. – С. 252-253.
5. Паляничко Д.Г. Методика розслідування злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Паляничко Діана Геннадіївна ; Нац. ун.-т "Одеська юридична академія". – Одеса, 2013. – 210 с.
6. Тищенко В.В. Корыстно-насильственные преступления : криминалистический анализ : монография / В.В. Тищенко. – О. : Юридическая литература, 2002. – 360 с.
7. Тищенко В.В. Теоретичні і практичні основи методики розслідування злочинів : монографія / В.В. Тищенко. – О. : Фенікс, 2007. – 260 с.
8. Паляничко Д.Г. Особа потерпілого, як елемент криміналістичної характеристики злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією / Д.Г. Паляничко // Інформаційне забезпечення розслідування злочинів : матеріали міжнародного круглого столу, 30 травня 2014 р. – О. : Юридична література, 2014. – С. 189-192.
9. Белкин Р.С. Курс криминалистики : учеб. пособие для вузов. – 3-е изд., доп. / Р.С. Белкин. – М. : ЮНИТИ-ДАНА ; Закон и право, 2001. – 837 с.
10. Хільченко С.В. Методика розслідування поширення порнографічних предметів / С.В. Хільченко. – К. : Вид. Паливода А.В., 2008. – 151 с.
11. Хільченко С.В. Проведення обшуку в справах про розповсюдження порнографічних предметів / С.В. Хільченко // Право України. – 2003. – № 6. – С. 49-53.

REFERENCES

1. Groshevyi, Yu.M. et al. (2000), *Kryminalnyi protses Ukrayiny : pidruch. dlya stud. yuryd. spets. vyshch. zakl. osvity* [Criminal process of Ukraine : textbook for students of jur. spec. of higher educational institutions], Pravo, Kharkiv, Ukraine.
2. "Code of Criminal Procedure of Ukraine on 13.04.2012 № 4651-VI", available at : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Alenin, Yu.P., Gidulyanova, E.N., Tishchenko V.V. et al. (2003), *Uholovno-protsessualnyi kodeks Ukrainy : nauch.-prakt. komment.* [Criminal Procedure Code of Ukraine : research and practice comment], Odissey, Kharkiv, Ukraine.
4. Palyanychko, D.H. (2010), "Circumstances to be proofed in the investigation of child pornography crimes", *Pershi vseukrayinski naukovi chytannya z kryminalnoyi yustytysi*

pamyati profesora V.P. Kolmakova : zb. nauk. robot [First all-Ukrainian scientific criminal justice readings in memory of professor V. P. Kolmakov : collection of scientific papers], Feniks, Odesa, April 16-17, 2010, pp. 252-253.

5. Palyanychko, D.H. (2013), "Method of investigation of child pornography crimes", Thesis abstract for Cand. Sc. (Jurisprudence), 12.00.09, National university is the "Odesa law academy", Odesa, Ukraine.
6. Tishchenko, V.V. (2002), *Korystno-nasilstvennye prestupleniya : kriminalisticheskiy analiz : monohrafiya* [Lucrative violent crimes : criminalistic analysis : monograph], Yuridicheskaya literatura, Odesa, Ukraine.
7. Tishchenko, V.V. (2007), *Teoretychni i praktychni osnovy metodyky rozsliduvannya zlochyniv : monohrafiya* [Theoretical and practical foundations of crime investigation methods : monograph], Feniks, Odesa, Ukraine.
8. Palyanychko, D.H. (2014), "Victim's identity as an element of criminalistic description of child pornography crimes", *Informatsiyne zabezpechennya rozsliduvannya zlochyniv : materialy mizhnarodnogo kruhloho stolu* [Informational support of crime investigations : materials of international round table], Yuridicheskaya literatura, Odesa, May 30, 2014, pp. 189-192.
9. Belkin, R.S. (2001), *Kurs kriminalistiki : ucheb. posobie dlya vuzov* [Course of criminalistics : textbook], YuNITI-DANA ; Zakon i pravo, Moscow, Russia.
10. Khilchenko, S.V. (2008), *Metodyka rozsliduvannya poshyrennya pornohrafichnykh predmetiv* [Method of investigation of pornographic objects distribution], Vyd. Palyvoda A.V., Kyiv, Ukraine.
11. Khilchenko, S.V. (2003), "Search in cases of pornographic objects distribution", *Pravo Ukrayiny*, no. 6, pp. 49-53.

УДК 343.14: 351.745.7: 343.974

ПОНЯТТЯ, ПЕРЕЛІК І КЛАСИФІКАЦІЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВИХ ЗАХОДІВ ЯК ОСНОВА ДОСЛІДЖЕННЯ ПИТАНЬ ЇХ КОНСПІРАЦІЇ

Сухачов О.О., к.ю.н., здобувач

*Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
вул. Володимирська, 60, м. Київ, Україна
kafedra_pravosuddya@i.ua*

У статті констатовано, що виконання завдань і досягнення мети оперативно-розшукової діяльності неможливі без забезпечення уповноваженими оперативними підрозділами конспірації заходів, які вони проводять. Обґрунтовано необхідність чіткого визначення поняття, переліку та розроблення класифікації оперативно-розшукових заходів для дослідження питань їх конспірації. Установлено, що дослідження конспірації окремих інформаційно-пізнавальних заходів, що проводяться оперативними підрозділами, вимагає їх розмежування на оперативно-розшукові заходи без спеціально встановленого законом порядку застосування (заходи оперативного (ініціативного) пошуку); заходи зі спеціально встановленим законом порядком застосування.

Ключові слова: конспірація, оперативно-розшукові заходи, оперативні підрозділи, оперативно-розшукова діяльність.